



نحوه فعالیت ستاد استهلال دفتر رهبر معظم انقلاب اسلامی

گزارشی از نحوه فعالیت ستاد استهلال دفتر رهبر معظم انقلاب اسلامی توسط پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار معظم له منتشر شد...

گزارشی از نحوه فعالیت ستاد استهلال دفتر رهبر معظم انقلاب اسلامی توسط پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار معظم له منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی- گزارشی از نحوه فعالیت ستاد استهلال دفتر رهبر معظم انقلاب اسلامی را بدین شرح منتشر کرد.

هلال ماه نو چگونه رؤیت می‌شود؟

171#؛ ما دستگاهی لازم داریم، برای اینکه در همه‌ی ماهها، آدمهای متخصص، با دستگاههای فنی و چشمهای مسلح، در مظان پیدا کردن هلال بروند جستجو کنند و پیدا نمایند و به ما بگویند و ما هم به مردم بگوییم که اول ماه، کدام روز است تکلیف شرعی، بر اساس ماههای قمری است. این سخنان، بخش‌هایی از بیانات رهبر معظم انقلاب است در سال 68 و در ابتدای عهده‌دار شدن رهبری نظام جمهوری اسلامی. به دلیل اهمیت بحث رؤیت هلال ماه‌های قمری و بنابر دستور ایشان در همان سال، ستادی برای استهلال ماه در دفتر رهبری آغاز به کار کرد. متن زیر، گزارشی است در مورد نحوه فعالیت ستاد استهلال دفتر مقام معظم رهبری که در آستانه حلول ماه شوال منتشر می‌شود:

هسته‌ی علمی رکوردشکن!

شکل‌گیری ستاد استهلال

از ابتدای دوران رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، بنابردستور ایشان، ستادی برای نظم بخشیدن به امر استهلال در دفتر رهبری شکل گرفت. در سال‌های اولیه‌ی کار ستاد، همکاری مستمر و منسجمی بین آن و متخصصین رؤیت هلال کشور وجود نداشت و رابطه‌ی بین این دو، به دریافت برخی نقطه نظرات مشورتی محدود می‌شد. در آن سال‌ها، گزارش‌های مردمی که در موعد هلال‌های مهمی همچون رمضان و شوال به ستاد استهلال واصل می‌شد، مستند شرعی برای اعلام آغاز ماه قمری جدید واقع می‌گشت و این رویه تا سال 1379 ادامه داشت.

در سال 1380، هلال جمادی‌الثانی 1422 ه.ق در موقعیتی قرار داشت که اگر منجمین جمهوری اسلامی ایران موفق به رؤیت آن می‌شدند، چندین رکورد علمی مهم جهانی در زمینه رؤیت هلال ماه به نام ایران به ثبت می‌رسید. با حمایت ستاد استهلال تدارک گسترده‌ای برای انجام این رصد انجام گرفت که خوشبختانه با موافقت همراه شد و آقایان حجت‌الاسلام والمسلمین موحد نژاد و دکتر گیاهی‌یزدی موفق به رؤیت این هلال مهم -با استفاده از دوربین‌های دوچشمی قدرتمند- در منطقه 171#؛ باغبر؛ کرمان شدند.

یک سال بعد، در تابستان سال 1381، موقعیت مشابه دیگری و این‌بار برای هلال رجب 1423 به‌وجود آمده بود. تجربه‌ی ارزشمند سال گذشته، ستاد استهلال را برآن داشت تا مجدداً از برنامه‌ی رصد این هلال حمایت کند. به لطف الهی و به پشتوانه‌ی تجربه‌ی بالای رصدی جناب آقای مهندس قاضی میرسعید، ایشان موفق شدند این هلال کم‌نظیر را در منطقه‌ی 171#؛ زرنند؛ در استان کرمان با دوربین‌های قدرتمند رؤیت کرده و سه رکورد مهم بین‌المللی در زمینه‌ی رؤیت هلال را به نام خود و ایران به ثبت برسانند. موفقیت در این رصدها، سرآغاز عضویت کارشناسان و رصدگران برجسته‌ی رؤیت هلال کشور در ستاد استهلال دفتر رهبری شد. علاوه‌بر کارشناسانی که در ستاد استهلال عضویت ثابت دارند، در برخی موارد که حساسیت و اهمیت رصد یک هلال خاص (به‌ویژه هلال رمضان و شوال) زیاد باشد، از سایر اساتید برجسته‌ی دانشگاه‌های کشور، متخصصین و کارشناسان استخراج تقویم و رصدگران با تجربه برای مشورت و حضور در جلسات ستاد دعوت به‌عمل می‌آید.

انسجام تشکیلاتی؛ تشکیل ستادهای استانی در سراسر کشور

ارتباط و همکاری گروههای رصدی با ستاد استهلال، از سال 1380 آغاز شده بود اما در جلسات ستاد این موضوع مطرح شد که اولاً این گروهها از سطح دانش فقهی، نجومی و رصدی یکسانی برخوردار نیستند، ثانیاً در مواردی، کاستی‌های در ابزار مورد نیاز برای رصد وجود دارد و ثالثاً ارتباط منظم تشکیلاتی بین این گروهها و ستاد استهلال برقرار نیست.

برای حل این مشکلات، در ستاد استهلال مرکز، دو کمیته با عنوان کمیته‌ی علمی و کمیته‌ی پشتیبانی و تشکیلات ایجاد شد. همچنین برای ارتباط نظام‌مند گروههای رصدی با ستاد استهلال مرکز، در تمام استانهای کشور، ستادهای استانی شکل گرفت. کمیته‌ی علمی وظیفه‌ی بررسی و اجرای طرحهای پژوهشی در زمینه رؤیت هلال ماه، آموزش گروههای رصدی در سطح ملی و برنامه ریزی علمی برای رصد هلالهای ماه را بر عهده دارد.

کمیته‌ی پشتیبانی و تشکیلات نیز وظیفه‌ی سازماندهی و ارتباط با ستادهای استانی، پشتیبانی فنی و مالی از فعالیتهای کمیته علمی و ستادهای استانی و نیز ایجاد هماهنگی با سایر ارگانها و سازمانها (که در اجرای برنامه‌ی رصد هلال موثر هستند) را عهده‌دار است.

تعدد گروه‌های رصدی ایران؛ عربستان 7 گروه، ایران 150 گروه...

یکصد و بیست تا یکصد و پنجاه گروه رصدگر برای رؤیت هلال ماه در ستاد استهلال دفتر رهبری مشغول انجام وظیفه هستند که هم از نظر کمی و هم از نظر علمی، با کشورهای دیگر - مانند عربستان سعودی که در آن هفت گروه برای رصد اقدام می‌کنند- قابل مقایسه نیست. این 150 گروه ورزیده، به تلسکوپ و دوربین‌های دوچشمی مجهز می‌شوند و برای رؤیت هلال ماه، در سخت‌ترین نقاط کشور از قله‌ی برخی کوه‌ها گرفته تا بالای ابرها (در رصد با هوپیما) مشغول رصد می‌شوند. آنان، در لحظاتی که ملت شریف ایران منتظر اعلام زمان عید فطر یا آغاز ماه مبارک رمضان هستند، حقیقتاً خطرات را به جان می‌خرند و در مناطق صعب‌العبور به استهلال مشغولند؛ با رصدهایی هدفمند و علمی.

آزمایشی موفق؛ هواپیمای نظامی حامل منجمین ایرانی!

در ستاد استهلال اقداماتی انجام شده که در سطح دنیا بی نظیر است و بعضی برای اولین بار ابداع شده و بعضی از آنها ممکن است کار اولش در جای دیگر دنیا انجام شده باشد ولی موفقیت ستاد بیشتر بوده است. به عنوان مثال، در برخی موارد ممکن است بدلیل وجود گرد و غبار بسیار شدید و یا ابرهای متراکم در آسمان کشور، رصد برخی هلالهای مهم (بخصوص هلال رمضان و شوال) با مشکل مواجه شود. در چنین اوقاتی، گروهی از رصدگران متبحر با استفاده از پرواز هوایی، رصد را بر فراز ابرها انجام میدهند! رصد با هواپیما، اولین بار در کشور اردن آزمایش شد که ناموفق بود، اما درستاد استهلال ایران، رصد با هواپیما انجام و هلال ماه رؤیت شد و گزارش‌های موفقی هم داشتیم.

البته این روش رصد به تنهایی مبنای تصمیم‌گیری برای زمان آغاز ماه قمری جدید نیست و گزارش رصدگرانی که در روی زمین به رصد می‌پردازند نیز مکمل آن خواهد بود.

عید مبارک!

گزارش استهلال در استان‌ها چگونه به تایید رهبر انقلاب می‌رسد؟

ستاد استهلال استانی به ریاست مشترک نماینده ولی فقیه و امام جمعه مرکز استان و استاندار تشکیل می‌شود. دبیر شورای سیاستگذاری ائمه جمعه استان، وظایف دبیری این ستاد را بر عهده دارد. همچنین یکی از اساتید برجسته‌ی دانشگاهی در استان و یا یکی از رصدگران با تجربه نیز در این ستاد عضویت دارد. همچنین، در هر استان چند گروه رصد هلال تشکیل می‌شود که در این گروه‌ها، امام جمعه شهرستان، رصدگران با تجربه آن شهرستان را همراهی می‌کنند.

نتایج حاصل از فعالیت رصد هلال توسط گروه‌های رصدی در اختیار ستاد استان قرار گرفته و پس از بررسی مقدماتی، به ستاد مرکز گزارش می‌شود. در ستاد مرکز، این گزارش‌ها توسط کارشناسان و متخصصین رؤیت هلال مورد بررسی مجدد قرار می‌گیرد. در صورت نیاز به داشتن اطلاعات بیشتری از چگونگی رصد هلال، تماس تلفنی مستقیم بین ستاد استهلال با گروه‌های رصدی مستقر در شهرستانهای مختلف برقرار شده و تمام جزئیات و مطالب مهم با دقت پرسیده و یادداشت می‌شود.

اعضای کمیته علمی ستاد استهلال، نتیجه نهایی بدست آمده از رصدها را همراه با نظر کارشناسی خود در اختیار رئیس ستاد استهلال قرار داده و در همان زمان، مراتب این گزارش به استحضار رهبر معظم انقلاب تحویل داده می‌شود. ایشان هم در برخی موارد، پرسشهایی را در خصوص گزارش مذکور مطرح فرموده و دستوراتی را برای بررسی بیشتر صادر می‌کنند. مسئولین ستاد و اعضای کمیته علمی، این نکات را بلافاصله بررسی و انجام می‌دهند و نتیجه را مجدداً به حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گزارش می‌کنند.

پس از اثبات رؤیت هلال برای رهبر انقلاب اسلامی، حلول ماه شوال از طریق رسانه‌های جمعی به استحضار مردم شریف و روزه‌دار می‌رسد.

گزارش استهلال به دفتر مراجع ارسال می‌شود

ارتباط منظم و پیوسته ستاد استهلال با بیوت مراجع

باید به این مهم اشاره شود که ارتباط منظم و پیوسته‌ای بین ستاد استهلال دفتر مقام معظم رهبری با بیوت مراجع عظام تقلید وجود داشته و در رصد هلال ماه‌های رمضان و شوال، نتایج بدست آمده از رصد در اختیار حضرات مراجع قرار می‌گیرد. البته بیوت برخی از مراجع عظام تقلید نیز فعالیتهایی در زمینه استهلال انجام میدهند.

بارها اتفاق افتاده است که بعضی از حضرات مراجع خودشان مستقیماً در تماس تلفنی با ستاد، گزارش‌ها را بی‌واسطه دریافت می‌کنند و این اعتماد، به واسطه تلاش بی‌شائبه گروه‌های رصدی و حرکت ملی ستاد استهلال در چندسال اخیر ایجاد شده است. البته گاهی از سوی مراجع بزرگوار، نتایج متفاوتی اعلام می‌شود که آن، به خاطر اختلاف در فتوا است. مثلاً در اینکه هلال با ابزار دیده شده است، شکی وجود ندارد اما به دلیل اینکه برخی رؤیت با چشم مسلح را معتبر نمی‌دانند و بعضی (مانند مرحوم حضرت آیت‌الله‌العظمی بهجت، مرحوم حضرت آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی و حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای) معتبر می‌دانند، هلال ماه نو

بر ایشان ثابت می‌شود. در اینجا نیز باید به اشاره شود که این فعالیت بزرگ با صرف کمترین هزینه و با استفاده از امکانات موجود در دانشگاهها، ادارات و سازمانهای دولتی و نیروهای نظامی و انتظامی انجام شده و از صرف هر گونه هزینه‌ی موازی بشدت پرهیز میشود. درمقایسه این فعالیتهای با نمونه‌های خارجی نیز باید گفت که درهیچیک از کشورهای اسلامی (ویا غیر اسلامی که به موضوعات نجومی رؤیت هلال علاقمندند) چنین برنامه ریزی گسترده‌ای برای رصد هلال وجود ندارد. فقط مختص رمضان و شوال نیست...

استهلال در تمام فصول!

استهلال ماه نو، فقط مختص به رمضان و شوال نیست. جالب است بدانید که این کار برای تمام ماه‌های قمری انجام می‌شود! هم بنا بر جنبه‌ی شرعی وهم از نظر اهمیت زمان آغازماه قمری وهم از حیث دستاوردهای علمی آن، این عمل هر ماه و مستمرا تکرار می‌شود. اگر دانشمندان و منجمان ما می‌توانند در کنفرانس بین‌المللی استهلال که چندی پیش در ابوظبی برگزار شد، به آقای یالوب (یکی از دانشمندان این رشته که صاحب معیار است) بگویند که ما در ایران، چهل رصد انجام دادیم که این 40 رصد، نقض‌کننده‌ی معیار شما است و معیار شما مشکل دارد، این به پشتوانه کار بزرگی است که به صورت ماهانه در ستاد استهلال انجام می‌شود.